

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 30 April 1906, kl. 11 f. m.

Sammanstatta stats- och lagutskottets memorial, n:o 6, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande n:o 4, öfver dels Kungl. Maj:ts proposition angående löne reglering för lärare vid folkskolor m. m., dels ock nio med föranledande af propositionen väckta motioner.

Uti utlåtande, n:o 4, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition angående löne reglering för lärare vid folkskolor m. m. dels ock nio med föranledande af propositionen väckta motioner hemställde sammanstatta stats- och lagutskottet

1:o) att Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition samt med afslag å herr Albert Anderssons motion, n:o 35, herr Sörenssons motion, n:o 37, herr Mallmins m. fl. motion, n:o 130, herr Vennerstens motion, n:o 131, herr Johanssons motion, n:o 134, herr Hammarlunds motion, n:o 141, och herr Svenssons motion, n:o 146, såvidt dessa motioner afse ändringar i propositionen, måtte

a) medgifva vidtagande af sådana ändringar i fråga om aflöningsförhållandena för de i § 1 af kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 omnämnda lärarne, att för ordinarie lärare bestämmes en begynnelselön af minst nihundra kronor;

b) medgifva vidtagande af sådana ändringar i fråga om aflöningsförhållandena för de i § 1 af kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 omnämnda lärarne, att storleken af hvart och ett af de tre ålderstilläggen bestämmes till etthundrafemtio kronor för manlig lärare och etthundra kronor för kvinnlig;

c) besluta, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen eller som tillsättes efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig att utan särskild ersättning underkasta sig den ökade tjänstgöringsskyldighet, som kan för honom uppkomma, därest i vederbörlig ordning skulle komma att för samtliga skoldistrikt stadgas förlängning af den nu lagstadgade undervisningstiden af $34\frac{1}{2}$ veckor, dock under en tid af sammanlagdt högst 36 veckor om året;

d) besluta, att i de fall, då bidrag af statsmedel utgår till aflönande af tjänstledig lärares vikarie, den tjänstledige läraren skall vara skyldig att af sin lön till vikariens aflöning afstå ett belopp, motsvarande en fjärdedel af vikariens kontanta minimiaflöning, äfven om nämnda aflöning framdeles kommer att höjas;

e) besluta, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen, eller som tillsättes, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig att, så snart han uppnått sextio års ålder och i vederbörlig ordning förklarats berättigad till hel pension, afgå från tjänsten, vederbörande skolstyrelse dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigades fortsatta tjänstgöring anses vara gagnelig för folkskolan;

f) besluta, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen, eller som tillsättes efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig att såsom bidrag till kostnaderna för pensioneringen erlægga en årlig afgift, motsvarande två och en half procent af den lön, för hvilken skoldistriktet med afseende å hans pensionering vunnit delaktighet i folkskolläraernes pensionsinrättning;

g) medgifva, att, med ändring af nu gällande grunder i fråga om statsbidrag till aflönande af vissa lärare, följande bestämmelser må blifva gällande:

1. Till aflönande af hvarje ordinarie lärare vid folkskola, som i årlig lön åtnjuter, utom husrum och vedbrand eller ersättning därför, minst nihundra kronor, samt hvarje annan examinerad, vid folkskola antagen lärare, som i årlig lön erhåller, förutom nämnda naturaförmåner eller ersättning därför, minst sexhundra kronor, äger skoldistrikt, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t

på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag, motsvarande två tredjedelar af den lön, läraren, förutom husrum och vedbrand eller ersättning därför, åtnjuter, hvilket bidrag dock ej, utom i här nedan angifna fall, må öfverstiga sexhundra kronor.

Öfvergångsstadgande. Då å innehafvande tjänst före den 1 januari 1901 anställd ordinarie lärare erhåller, förutom husrum och vedbrand, minst åttahundra kronor samt därtill kofoder in natura enligt äldre bestämmelser eller till mer än etthundra kronor uppgående ersättning därför, äger skoldistrikt jämväl, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af sexhundra kronor.

2. Därest ordinarie lärare vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under så lång tid, att den årliga lönen för sagda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med sjuhundrafemtio kronor och i senare fallet med sjuhundra kronor.

3. Har läraren oförvitligt tjänstgjort i folkskola såsom ordinarie ytterligare så länge, att den årliga lönen för samma undervisning af sådan anledning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen tvåhundra kronor till manlig lärare och minst ettusen etthundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med niohundra kronor och i senare fallet med åttahundra kronor.

4. Om sådan lärare, som nu är i fråga, oförvitligt tjänstgjort såsom ordinarie så länge, att den årliga lönen för ofvannämnda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen trehundrafemtio kronor till manlig lärare och minst ettusen tvåhundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med ettusen femtio kronor och i senare fallet med niohundra kronor;

h) öka det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanlaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 2,150,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 6,350,000 kronor, till 8,500,000 kronor ;

i) öka det under riksstatens tionde hufvudtitel uppförda anslaget »Bidrag till folkskollärares pensionering», nu 622,873 kronor, med 49,993 kronor till 672,866 kronor;

2:o) att Riksdagen med anledning af herrar Perssons och Janssons motion, n:o 147, samt herr Mallmins m. fl. motion, n:r 130, måtte besluta att från och med den 1 januari 1907 de extra pensionsavgifter, hvilka på grund af 8 § i reglementet för folkskollärarnes pensionsinrättning nu utgå eller till följd af den nu föreslagna löneregleringen komma att utgå, skola erläggas af statsmedel, och för sådant ändamål på extra stat för år 1907 bevilja ett förslagsanslag under riksstatens tionde hufvudtitel af 20,000 kronor;

3:o) att herr Bergströms motion, n:o 28, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda;

4:o) att herr Albert Andersons motion, n:o 35, såvidt den afser ändring i gällande bestämmelser om grunderna för pensioneringen af folkskolans lärare och lärarinnor, ej må af Riksdagen bifallas;

5:o) att herr Mallmins m. fl. motion, n:o 130, i hvad den afser införande af bestämmelse om rätt för skoldistrikt att uppsäga gift lärarinna, icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda;

6:o) att herr Mallmins m. fl. motion, n:o 130, i hvad den afser ändring i gällande bestämmelser om folkskollärarynnas rätt till pension, ej heller må af Riksdagen bifallas; samt

7:o) att herr Svenssons motion, n:o 146, såvidt den afser införande af bestämmelse om rätt för skoldistrikt att i visst fall fordra af lärare ökad undervisningstid utan särskild ersättning, icke må af Riksdagen bifallas.

Emot utskottets sålunda gjorda hemställan hade sex ledamöter från Första Kammaren reserverat sig under förklaring, att de ansåge, att utskottet bort hemställa:

1:o) att Riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, i anledning af propositionen och med föranledande af herr Sörenssons motion, n:o 37, och herr Mallmins m. fl. motion, n:o 130, så vidt dessa motioner afse bibehållande af den nuvarande grunden för statens bidrag till folkskollärarnas ålderstillägg, samt med afslag såväl å berörda två motioner, i hvad de afse ändring i andra delar af propositionen, som å herr Albert Andersons motion, n:o 35, herr Vennerstens motion, n:o 131, herr Johanssons motion, n:o 134, herr Hammarlunds motion, n:o 141 och herr Svenssons motion, n:o 146, såvidt dessa motioner afse ändringar i propositionen, måtte

a) medgifva	— — —	} lika med utskottet;
b) medgifva	— — —	
c) besluta	— — —	
d) besluta	— — —	
e) besluta	— — —	
f) besluta	— — —	
g) medgifva, att, i fråga om statsbidrag till aflönande af vissa lärare,		

följande bestämmelser må blifva gällande:

1. Till aflönande af hvarje ordinarie lärare vid folkskola, som i årlig lön åtnjuter, utom husrum och vedbrand eller ersättning därför, minst niohundra kronor, samt hvarje annan examinerad, vid folkskola antagen lärare, som i årlig lön erhåller, förutom nämnda naturaförmåner eller ersättning därför, minst sexhundra kronor, äger skoldistrikt, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag, motsvarande två tredjedelar af den lön, läraren, förutom husrum och vedbrand eller ersättning därför, åtnjuter, hvilket bidrag dock ej, utom i här nedan angifna fall, må öfverstiga sexhundra kronor.

Öfvergångsstadgande. Då å innehafvande tjänst före den 1 januari 1901 anställd ordinarie lärare erhåller, förutom husrum och vedbrand, minst åttahundra kronor samt därtill kofoder in natura enligt äldre bestämmelser eller till mer än etthundra kronor uppgående ersättning därför, äger skoldistrikt jämväl, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af sexhundra kronor.

2. Därest ordinarie lärare vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under så lång tid, att den årliga lönen för sagda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med 700 kronor och i senare fallet med 666 kronor 67 öre.

3. Har läraren oförvitligt tjänstgjort i folkskola såsom ordinarie ytterligare så länge, att den årliga lönen för samma undervisning af sådan anledning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen tvåhundra kronor till manlig lärare och minst ettusen etthundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att år-

ligen erhålla statsbidrag i förra fallet med 800 kronor och i senare fallet med 733 kronor 33 öre.

4. Om sådan lärare, som nu är i fråga, oförvitligt tjänstgjort såsom ordinarie så länge, att den årliga lönen för ofvannämnda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen trehundraftio kronor till manlig lärare och minst ettusen tvåhundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med 900 kronor och i senare fallet med 800 kronor;

h) öka det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanlaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 1,600,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 6,350,000 kronor, till 7,950,000 kronor;

i) öka — — lika med utskottet.

2:o) att herrar Perssons och Janssons motion, n:o 147, samt herr Mallmins m. fl. motion, n:o 130, i hvad den sammanfaller med nyssnämnda motion, icke måtte af Riksdagen bifallas.

3:o) att herr Bergströms

4:o) att herr Albert Andersons

5:o) att herr Mallmins m. fl.

6:o) att herr Mallmins m. fl.

7:o) att herr Svenssons

— — — }
— — — }
— — — } lika med utskottet.
— — — }

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva vid behandlingen af detta utlåtande kamrarna stannat i olika beslut, i det att Första Kammaren bifallit utskottets hemställan med de ändringar, som innefattades i den vid utskottets utlåtande fogade reservationen, hvaremot Andra Kammaren godkänt utskottets utlåtande i alla delar.

Skillnaden i kamrarnas beslut består däri, att Första Kammaren ansett, att kommunerna fortfarande skola bidraga med $\frac{1}{3}$ af ålderstilläggen och betala de extra pensionsavgifter, som enligt gällande reglemente skola af kommunerna gäldas, under det att Andra Kammaren ansett, att ålderstilläggen skola utgå helt och hållet af statsmedel och att staten skall öfvertaga de extra pensionsavgifternas betalande.

En sammanjämkning mellan dessa kamrarnas skiljaktiga beslut har utskottet ansett böra fotas på de grunder, att kommunerna fortfarande få vidkännas tredjedelen af utgifterna för ålderstilläggen, för så vidt dessa utgå med lika belopp för såväl manliga som kvinnliga lärare, hvaremot staten dels ensam vidkännes den del af de manliga lärarnes ålderstillägg, hvarmed dessa enligt Riksdagens beslut höjts utöfver de kvinnliga lärarnes,

och dels från och med början af nästkommande år öfvertager utgifterna för de i mom. 2 omförmälda extra pensionsafgifterna.

En dylik sammanjämkning skulle medföra en nedsättning af omkring 400,000 kronor i det af Kungl. Maj:t åskade förslagsanslaget till löne-tillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor.

Med anledning häraf får utskottet hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträ-dande af sitt i förevarande ämne fattade beslut, såvidt detta strider mot det af utskottet nu framställda för-slag, måtte

dels, beträffande utskottets ofvanberörda hemställen i *punkt 1 mom. g)*, medgifva, att, med ändring af nu gällande grunder i fråga om statsbidrag till aflönande af vissa lärare, följande bestämmelser må blifva gäl-lande:

1. Till aflönande af hvarje ordinarie lärare vid folkskola, som i årlig lön åtnjuter, utom husrum och vedbrand eller ersättning därför, minst niohundra kronor, samt hvarje annan examinerad, vid folkskola antagen lärare, som i årlig lön erhåller, förutom nämnda natura-förmåner eller ersättning därför, minst sexhundra kro-nor, äger skoldistrikt, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag, motsvarande två tredjedelar af den lön, läraren, förutom husrum och vedbrand eller ersättning därför, åtnjuter, hvilket bidrag dock ej, utom i här nedan angifna fall, må öfverstiga sexhundra kronor.

Öfvergångsstadgande. Då å innehafvande tjänst före den 1 januari 1901 anställd ordinarie lärare erhål-ler, förutom husrum och vedbrand, minst åttahundra kro-nor samt därtill kofoder in natura enligt äldre bestäm-melser eller till mer än etthundra kronor uppgående ersättning därför, äger skoldistrikt jämväl, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kor-tare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhål-

landen kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af sexhundra kronor.

2. Därest ordinarie lärare vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under så lång tid, att den årliga lönen för sagda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med sjuhundrasexton kronor 67 öre och i senare fallet med sexhundrasextiosex kronor 67 öre.

3. Har läraren oförvitligt tjänstgjort i folkskola såsom ordinarie ytterligare så länge, att den årliga lönen för samma undervisning af sådan anledning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen tvåhundra kronor till manlig lärare och minst ettusen etthundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med åttahundratrettiotre kronor 33 öre och i senare fallet med sjuhundratrettiotre kronor 33 öre.

4. Om sådan lärare, som nu är i fråga, oförvitligt tjänstgjort såsom ordinarie så länge, att den årliga lönen för ofvannämnda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen trehundra femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen tvåhundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med niohundra femtio kronor och i senare fallet med åttahundra kronor;

dels, beträffande utskottets hemställan i *punkt 1 mom. h)* öka det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 1,750,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 6,350,000 kronor, till 8,100,000 kronor;

dels ock, beträffande utskottets hemställan i *punkt 2*, besluta,

att Riksdagen med anledning af herrar Perssons och Janssons motion, n:o 147, samt herr Mallmins m. fl.

motion, n:o 130, måtte besluta, att från och med den 1 januari 1907 de extra pensionsavgifter, hvilka på grund af 8 § i reglementet för folkskolläraernes pensionsinrättning nu utgå eller till följd af den nu föreslagna löne-regleringen komma att utgå, skola erläggas af stats-medel, och för sådant ändamål på extra stat för år 1907 bevilja ett förslagsanslag under riksstatens tionde hufvudtitel af 20,000 kronor.

Stockholm den 30 april 1906.

• På det sammansatta utskottets vägnar:

T. ZETTERSTRAND.
